

Stadsvogelconferentie 2009

Spreker: Rob Fergus

Titel: Urban Bird Conservation and Monitoring in the United States.

Samenvatting/abstract:

America traditions of helping birds in cities and towns date back to the Colonial Era. These rich traditions now engage millions of individuals and thousands of agencies and organizations in creating, protecting, and managing urban areas for birds. The strengths and weaknesses of these various activities highlight those which may serve as model programs and suggest potential new approaches, including the need for linking urban bird conservation to larger landscape and regional-scale efforts.

Volunteer bird monitoring programs including Audubon's Christmas Bird Count and the joint Audubon/Cornell Lab of Ornithology Great Backyard Bird Count provide useful measures of urban bird populations that can aid in targeting conservation projects as well as monitor the results of urban bird conservation efforts.

Amerika heeft een traditie van het helpen vogels in de stad, die terug gaat naar het koloniale tijdperk. Deze rijke traditie betreft nu miljoenen mensen en duizenden organisaties bij het vervaardigen, beschermen en het beheren van de stedelijke gebieden voor vogels. De sterke en zwakke punten van deze verschillende activiteiten kunnen dienen als voorbeeldprogramma's. Deze duiden op nieuwe mogelijkheden, met inbegrip van de noodzaak om de bescherming van de stadsvogels te koppelen aan landschappelijke ingrepen op regionale schaal.

Vrijwillige vogeltellingen, waaronder de Kerstmis vogeltelling [Audubon's Christmas Bird Count] en de Tuinvogeltelling verschaffen nuttige gegevens over stadsvogelpopulaties, die zowel kunnen helpen bij het aanwijzen van projecten tot instandhouding, als bij het controleren van de resultaten van de inspanningen van de stadsvogelbescherming.

Contactgegevens:

Rob Fergus

Perkasie Bucks, Pennsylvania

@ : birdchaser@hotmail.com

🌐 : <http://birdchaser.blogspot.com>

Stadsvogelconferentie 2009

Spreker: Jenny de Laet

Titel: Stadsontwikkeling versus stadsvogels.

Samenvatting/abstract:

De natuur evolueert steeds meer naar een monotone eenheidsworst in plaats van naar een biodivers pallet. Tientallen planten en diersoorten verdwijnen om plaats te maken voor de arme fauna en flora die welig tieren op onze rotzooi. In veel West-Europese steden is nog amper sprake van biodiversiteit. Zelfs de Huismus die ooit in onze steden beschouwd werd als een ware plaag, kent de laatste 50 jaar vooral in steden een sterke achteruitgang en is in de stad uitgestorven of met uitsterven bedreigd. Onze stadsvogels vormen nochtans een graadmeter voor het leefklimaat in de stad.

Een vogelrijke stad is een stad met een gezonde stadsnatuur. Onze steden worden echter de laatste jaren meer en meer beschouwd als de oorzaak van sociale en ecologische problemen. De invoering van het model 'Lobbenstad', zoals in Kopenhagen, Berlijn en Amsterdam is mogelijk een van de laatste redmiddelen. De biodiversiteit in de stad zal groter worden door de 'groene corridors' die een verbinding maken met het platteland. Ook voor mensen levert de 'lobbenstad' positieve effecten. De 'lobbenstad' zou zelfs de stadsvlucht kunnen keren. Alle stedelingen krijgen openbaar groen vlak bij de deur, terwijl ze toch op fietsafstand van het historisch centrum wonen.

More and more nature is evolving into a monotonous uniformity instead of a rich habitat. Dozens of plants and animal species are disappearing in order to make room for the poor fauna and flora, that is growing rampant on our rubbish. There is hardly no biodiversity in many European cities. Even the House Sparrow, once regarded as a scourge, is seriously declining for the last fifty years and is on the edge of extinction or endangered in cities. Urban birds are an indicator for the quality of life in cities.

A city with healthy urban green is rich on birds. However, in recent years our cities are considered to be the cause of social and environmental problems. The introduction of the model of cities with a 'fingerplan' structure, as in Copenhagen, Berlin and Amsterdam may be one of the last remedies. Biological diversity in cities will be increased by 'green corridors' connected to the countryside. This city model also has positive effects on people, it could even reverse urban depopulation. All inhabitants get public green space at the door, while they are still on bicycle distance of the historic centre.

Contactgegevens:

Dr. Jenny de Laet
Beleidsmedewerker ABLLO

Visiting researcher
University Ghent
Terrestrial Ecology unit
K.L.Ledeganckstraat 35
B-9000 Ghent

☎ : 00 ...

@ : Famtrapp@scarlet.be

🌐 : www.ABLLO.be / www.ecology.ugent.be/terec

Stadsvogelconferentie 2009

Spreker: Angelique Mergler

Titel: Groene stedenbouw

Samenvatting/abstract:

De geschiedenis van de stedenbouw heeft heel diverse mogelijkheden opgeleverd voor de vormgeving van de stad. Dat loopt uiteen van hoge, dichte, stenige bebouwing tot uitgespreide suburbs en dan alles daartussen. In de lezing wordt een aantal voorbeelden toegelicht, en is er aandacht voor bespiegeling.

Is er bijvoorbeeld een "beste" oplossing voor een leefbare en groene omgeving, en welke combinaties zijn ooit bedacht om tot een groene stad te komen. Voorbeelden die getoond worden zijn naast klassiekers als het Central Park, de rivieren, parken en tuinen van Parijs en London, ook de singels in Rotterdam en het waterfront van Amsterdam, de IJ Oevers, en hoe zit het eigenlijk met de suburbs en open landschappen in de Randstad? De Leidse regio is hierbij een mooi voorbeeld.

Is verdichting een antwoord, of levert dat alleen maar meer stenen op? Kun je op 12 hoog zangvogels horen fluiten? Willen we nog 'licht, lucht en ruimte'? Is een 'pijnloze stedenbouw' mogelijk?

The history of the urban planning has resulted in a great variety of options for the appearance of our cities. That ranges from high density building, to wide spread suburb and everything in between. In this lecture some of examples will be presented and reflected.

Is there a 'best solution' for a livable and green environment, and what combinations are ever devised to built a green city. Examples shown next to classics as: the Central Park; the rivers, parks and gardens in Paris and London, are also the canals in Rotterdam and the Amsterdam waterfront. What about the suburbs and open landscape in the Dutch Randstad? The Leyden region is a good example.

Do compact cities provide an answer, or only more bricks? You can hear passerines 12 stories high? Do we still want 'light, air and space'? Can urban planning be painless?

Contactgegevens:

Ir. Angelique Mergler
Zelfstandig stedenbouwkundig ontwerper en adviseur
Gastdocent TU Delft en Hogeschool voor de Kunsten Utrecht

Het Vooruitzicht, stedenbouwkundig ontwerp advies
Gasthuislaan 241
2611 PZ Delft

☎ : 06 54 307 605

@ : angeliquemergler@gmail.com

🌐 : www.hetvooruitzicht.nl

Stadsvogelconferentie 2009

Spreker: Marcel van der Tol

Titel: 50 soorten broedvogels in Oosterheem.

Samenvatting/abstract:

Hoe krijg je 50 broedvogels in een nieuwe woonwijk? Dat was de vraag die beantwoord moest worden, om de ambitie van de gemeente Zoetermeer waar te maken. Om zo'n perspectief waar te kunnen maken moet gebruik gemaakt worden van de actuele kennis van de vogelstand in de gemeente. Welke soorten broeden er al in en rondom de stad, welke eisen stellen deze soorten aan hun leefomgeving en welke inspanningen zijn dan nodig om deze soorten daadwerkelijk de nieuwe wijk te krijgen of te houden?

De analyse leverde een lijst met soorten op met drie categorieën: zekere soorten, kansrijke soorten en moeilijke soorten. Om de ambitie te halen zullen naast de 23 zekere soorten, ook soorten van de 20 kansrijke en 26 moeilijke soorten door inrichtingsmaatregelen in de stad gebracht moeten worden.

50 breeding birds in a new housing estate? That was the question to be answered, for the ambition of the municipality Zoetermeer. To retrieve this ambition the current knowledge of the breeding birds in the commune is required. What species are already breeding in and around the town, which habitat elements do these species demand and what efforts are needed to keep the current species and get new species of breeding birds?

The analysis provided a list of species in three categories: certain species, promising species and difficult species. In addition to the 23 certain species, some of the 20 promising and 26 difficult species should be encouraged to start breeding in the estate by providing conservation measures.

Contactgegevens:

Marcel van der Tol,
Vicevoorzitter Vogelwerkgroep Zoetermeer

Vogelwerkgroep Zoetermeer
Bertramvaart 12
2724 TE Zoetermeer

☎ : 079 3427474

@ : vdrtol@tiscali.nl / postbus@vwgzoetermeer.nl

🌐 : vdrtol.blogspot.com / www.vwgzoetermeer.nl

Stadsvogelconferentie 2009

Spreker: Will Verwer / Rob Vooijs

Titel: Bouwen voor stadsvogels.

Samenvatting/abstract:

In deze duopresentatie wordt getoond welke projecten en initiatieven er lopen bij Monier b.v. -autoriteit in hellende daken- en wooncorporatie Vestia uit Zoetermeer.

- Hoe is de vogelvide (de broedgelegenheid voor mussen onder de onderste dakpan) ontstaan en wat de toepassingsmogelijkheden zijn op dit moment.
- Hoe komt een vogelvriendelijk project tot stand, welke rol speelt een woningcorporatie als Vestia hierin en wat is de rol van 'persoonlijke betrokkenheid'.
- Hoe zit het onderhoud aan vogelvoorzieningen in het algemeen en wat is het gevaar van een korte termijn succes zonder aan onderhoud op de lange termijn te denken.
- Daarnaast willen we de huismus via deze positieve voorstelling -met leermomenten en met gebruik van moderne communicatietechnieken- onder uw aandacht brengen.

This twin presentation shows initiatives of company Monier - authority on sloping roofs- and housing corporation Vestia from Zoetermeer.

- *Development of the birdloft (the nesting site for house sparrows under the lower roof pan). What are the possibilities at the moment.*
- *How to start a project on urban birds; what role can a housing corporation play in it and what is the role of "personal involvement" of the inhabitants .*
- *Something about the maintenance of bird facilities in general. What are the risks of short term success without maintenance in the long term.*
- *In addition we would like draw attention to the House Sparrow.*

Contactgegevens:

Will Verwer,
Manager verkoop
Monier B.V.
Heeswijk 155 / Postbus 29
3417 ZG Montfoort

☎: +31 034 847 65 99
@ : Will.Verwer@monier.com
🌐 : <http://www.monier.nl>

Rob Vooijs
Manager Beheer
Vestia Zoetermeer
Bijdorplan 12 / Postbus 88
2700 AB Zoetermeer

☎: 079 316 18 25
@ : rob.vooijs@vestia.nl
🌐 : www.vestia.nl

Stadsvogelconferentie 2009

Spreker: Sijbrand Noome

Titel: Groendaken een nieuwe woonomgeving.

Samenvatting/abstract:

Onze stedelijke gebieden zijn inmiddels grotendeels versteend. Daken bieden een kans om 'verloren groen' als gevolg van (nieuw)bouw te compenseren. De diversiteit in flora en fauna in de stad wordt steeds meer verdrongen door nieuwbouw, wegen en parkeerplaatsen. Een groen dak leeft en draagt bij aan de verfraaiing van onze leefomgeving. Maar niet alleen groen, ook andere functies voor daken zijn haalbaar, zoals sporten, recreëren, wonen, kijken en parkeren. De leefbare stad, waar het ondanks hoge bebouwingsdichtheid voor mens en dier goed toeven is, kan mede gerealiseerd worden door daktuinen. Daar komt wel wat bij kijken. Er is een groot aantal randvoorwaarden dat eerst getoetst moet worden voordat de daktuin ontworpen kan worden.

Uit wetenschappelijk onderzoek is gebleken dat een eenvoudig sedumdak zo'n 40 procent van de jaarlijkse neerslag buffert en dit ter plaatse verdampt. Dit water hoeft dus niet via het riool afgevoerd te worden. En dan zijn er nog de andere milieuvoordelen zoals het afvangen van fijnstof en het tegengaan van het stedelijk *heat island*-effect. Een ander groot voordeel van daktuinen is de leefomgeving die aan flora en fauna wordt aangeboden. Daktuinen en vegetatiedaken zijn al ruim 20 jaar een specialisme van Van der Tol, de daktuinen vormen vaak een attractie op zich.

Our urban areas are now largely built up. Roofs can make up for 'lost green'. The habitats of urban plants and animals in cities are increasingly being supplanted by buildings, roads and parking areas. A green roof contributes to the quality of our environment. But not just green space, other features for roofs are feasible, such as sports, recreation, amenity and parking.

Despite high population density, cities can be a good place to live for both humans and animals, partly by roof gardens. There is a large number of conditions that must be tested first before a roof garden can be designed.

Scientific research has shown that a roof with a simple cover of sedum can store about 40% of the annual precipitation. Another big advantage of roof gardens is the habitat for plants and animals including birds. Roof gardens and vegetated roofs are already more than 20 years, a specialty of Van der Toll. These roof gardens are often an attraction itself.

Contactgegevens:

Sijbrand Noome
Projectmanager Daktuinen

Van der Tol b.v.
Lutkemeerweg 328
1067 TH Amsterdam,

☎ : 020 667 77 40

@ : snoome@vandertolbv.nl

🌐 : www.vandertolbv.nl

Stadsvogelconferentie 2009

Spreker: Robbert Snep

Titel: groene gevels en groene daken: betekenis voor vogels.

Samenvatting/abstract:

Als gevolg van meer aandacht voor leefbaarheid, energiebesparing en klimaatverandering tonen overheden, bedrijfsleven, projectontwikkelaars en (landschaps)architecten in toenemende mate interesse in de toepassingsmogelijkheden van groene daken en groene gevels. Er zijn inmiddels fiscale en (lokale) subsidiemogelijkheden voor groene daken, en een aantal praktijkvoorbeelden waarbij gebouwen ingepakt zijn in levend groen.

De vraag dringt zich op: wat betekent dit voor de biodiversiteit in de stad? Profiteren vogels en andere flora en fauna van deze recente initiatieven om steden te vergroenen, en zo ja, waar liggen de kansen en knelpunten? Wat is belangrijk voor natuurvriendelijke groene gevels en daken?

Public authorities, industry, property developers and (landscape)architects show an increasing interest in the application of green roofs and green facades as a result of growing attention to quality of life, energy conservation and climate change. There are now (local)tax and grant opportunities for green roofs, and there are good examples of buildings covered with green.

The question arises: what can green roofs mean for the biodiversity in cities? Do birds, plants and animals benefit from these recent initiatives of urban greening, and if so, what are the opportunities and constraints? What is important for natural green roofs and green facades?

Contactgegevens:

Dr.ir. Robbert Snep
onderzoeker stedelijke (landschaps)ecologie & groene bedrijventerreinen

Alterra - Wageningen UR
Postbus 47
6700 AA Wageningen

☎ : 0317 - 486006 (Alterra)

@ : robbert.snep@wur.nl

🌐 : www.alterra.nl / www.groenemetropolen.nl

Stadsvogelconferentie 2009

Spreker: Manon Wilmering

Titel: Natuureducatieproject in Burkina Faso:
Basisschoolkinderen ontdekken de natuur in het stadspark BÃNGR-WEOOGO.

Samenvatting/abstract:

In Ouagadougou, de hoofdstad van Burkina Faso, bevindt zich een park met een verscheidenheid aan flora en fauna. Naturama, een lokale natuurorganisatie, is in dit park een natuureducatie project gestart, gericht op basisschoolkinderen. Het project omvat meerdere activiteiten, waaronder het beschilderen van prullenbakken en het organiseren van vogelexcursies. Tijdens de vogelexcursies leren kinderen om te gaan met verrekijkers en enkele algemeen voorkomende vogelsoorten te herkennen. Vaak is het voor deze kinderen de eerste keer dat ze een voet in het park zetten. Ze kijken hun ogen uit!

Het project heeft nu één jaar gedraaid. Tijd voor een evaluatie. Zijn de beoogde doelen behaald en tegen welke problemen is Naturama aangelopen? En hoe nu verder met het project? Deze lezing geeft u een kijkje in het reilen en zeilen van een natuureducatie project in West-Afrika.

Ouagadougou, the capital of Burkina Faso, holds a park with a great variety of plants and animals. In this park Naturama, the local organization for wildlife conservation, launched a nature education project for children. The project includes several activities, like painting of recycle bins and guided bird tours. During the tours the kids are taught how to handle binoculars, and learn to recognize a few common species of birds. These children often visit the park for the first time.

The project has ran for one year. Time for a review. Did Naturama retrieve the ambition and what problems did Naturama face? And how to proceed with the project?

Contactgegevens:

Manon Wilmering
Beleidsmedewerker

Naturama
Secteur 30 – Route de Karpala
01 BP 6133
Ouagadougou
Burkina Faso

☎ : + 226 50 37 32 40 / 62

@ : manon.wilmering@naturama.bf.

🌐 : www.naturama.bf

Stadsvogelconferentie 2009

Spreker: Joost Hartog & Anna Kemp

Titel: Van vogelhuisje naar meidoornhaag!
Hoe maak je bewoners enthousiast voor een vogelvriendelijke omgeving?

Samenvatting/abstract:

Vogelbescherming heeft de afgelopen jaren veel ervaring opgedaan met het stimuleren van een vogelvriendelijke woonomgeving. De presentatie laat een aantal voorbeelden zien van succesvolle activiteiten en producten voor bewoners. Ook wordt aangegeven op welke manier de komende tijd de verder wordt gegaan: meer focus op natuurlijke inrichting. Met onder meer:

- de Nationale tuinvogeltelling en hoe gemeentes daar aan mee kunnen doen.
- de pc/mac game 'Vogelrijk tuinieren'.
- de toolbox.
- tuinvogelconsulenten.
- de brochure 'Meer vogels in de tuin'.
- de nieuwe 2.0 tuinvogelwebsite van Vogelbescherming Nederland.

Met de spoedcursus: tips en trucs voor de inrichting van een vogelvriendelijke tuin!

In recent years Birdlife Netherlands has gained a great deal of experience with the encouragement of a 'bird friendly' residential environment. This presentation shows a number of examples of successful activities and products for citizens.

- *the national garden bird count*
- *the pc/mac game 'gardening for birds'*
- *the toolbox*
- *garden bird consultants*
- *the brochure 'more birds in the garden'*
- *the new 2.0 garden bird website of Birdlife Netherlands.*

With the intensive course: tips and tricks for the establishment of a bird friendly garden!

Contactgegevens:

Joost Hartog
Hoofd voorlichting & campagnes

Anna Kemp
Beleidsmedewerker evenementen

Vogelbescherming Nederland
Boulevard 12
3707 BM Zeist

☎ : 030 6937766 / 030 693 7764

@ : joost.hartog@vogelbescherming.nl / anna.kemp@vogelbescherming.nl

🌐 : www.vogelbescherming.nl

Stadsvogelconferentie 2009

Spreker: Gert-Jan Koopman - Heem

Titel: *Bloemrijke bermen.
Het toepassen van natuurlijke vegetatie in de directe leefomgeving: welke soorten pas je toe en hoe steek je in op een duurzaam beheer.*

Samenvatting/abstract:

Heem betekent letterlijk *besloten boerenerf*. Het heeft daarnaast de betekenis van *directe omgeving* en *inheems*. Onze naam weerspiegelt onze activiteiten: het ontwikkelen en toepassen van natuurlijke inheemse vegetaties in de leefomgeving van mensen. Heem adviseert, realiseert en beheert. Het doel is het succesvol toepassen van natuurlijke vegetaties in de landschappelijke en stedelijke omgeving. De daarvoor benodigde inheemse zaden vermeerderen wij onder strikte condities op eigen kwekerij. Het draait bij al onze activiteiten om unieke kennis en ervaring. Daarom kunnen wij garantie geven op het eindbeeld van de projecten die wij begeleiden. Heem werkt samen met een achttal partners die een landelijk netwerk van gespecialiseerde hoveniersbedrijven vormen.

Heem is voorstander van het inzaaien van inheemse kruiden. Als inzaai goed wordt toegepast, vergroot het de slagingskans van natuurontwikkelingsprojecten. Voorwaarde is dat men uitgaat van een streekeigen vegetatie. Zo wordt de verscheidenheid van het landschap versterkt en de van nature aanwezige vegetatie ondersteund en geaccentueerd.

The activities of Heem are: the development and application of natural vegetation in human environments. Our ambition is to manufacture natural vegetation in rural and urban environments.

The native seeds are grown under strict conditions on our own farms. Our unique knowledge and experience benefits our work. Therefore we can guarantee the final picture of the work that do participate in. We are in favor of using native herbs. If it is based on a local vegetation and if applied correctly, sowing the seeds of native herbs increases the chances of natural succession.

Contactgegevens:

Gert-Jan Koopman
Natuurtechnisch adviseur

Ciran Nederland
Heuvelsesteeg 6
3959 BB Overberg

☎ : 0343481348

@ : info@heem.nl

🌐 : www.heem.nl

Stadsvogelconferentie 2009

Spreker: Stefan Vreugdenhil

Titel: Samenleven met zoogdieren: lust of last?

Samenvatting/abstract:

In dorpen en steden komen veel zoogdieren voor. Sommigen zijn zelfs vrijwel geheel gebonden aan menselijke bebouwing, zoals een aantal vleermuissoorten. Andere soorten, bijvoorbeeld de egel, zijn voor hun voedsel en beschutting gebonden aan kleinschalige afwisseling van landschapselementen als bosschages, heggen en graslandjes. Deze zijn steeds minder aanwezig in het buitengebied, terwijl stedelijke parken en plantsoenen wel in deze behoeften kunnen voorzien. Dan zijn er ook nog zoogdiersoorten die vanuit het buitengebied de stad intrekken (bever) of waarvan parken, lanen en de buiten de steden of dorpen gelegen bossen integraal als leefgebied worden gebruikt (eekhoorn).

Hoewel bij stadsplanning (sloop, nieuwbouw, renovatie) bij een aantal soorten het hoge beschermingsniveau onder de Flora- en faunawet als knelpunt wordt ervaren, hoeft dit geen obstakel te zijn. Tot op zekere hoogte is de aanwezigheid van zoogdieren in de stedelijke omgeving namelijk ook stuurbaar. Het is wel erg belangrijk om tijdig rekening te houden met de aanwezigheid van soorten en hun ecologische kenmerken. Maar wanneer wordt gewerkt vanuit het uitgangspunt dat een stad die goed is voor vleermuizen, egels of ander zoogdieren, ook een stad is die goed is voor mensen, kunnen veel problemen worden voorkomen.

Het samenleven met zoogdieren in een stedelijke omgeving kan dan een lust worden en blijven!

Many mammals do live in towns and villages. Some have towns as their main habitat, such as a number of bat species. Other species, such as the hedgehog, depend on a variety of small landscape elements such as bushes, hedges and grass fields for food and shelter. These are increasingly present in the rural area, while urban parks can provide these elements. Some mammalian species enter the cities (beaver) or use parks and lanes as a habitat together with forests situated outside towns and villages (squirrel).

The strict conservation law for a number of species is experienced as a bottleneck in urban planning (scrapping, construction, renovation), but this should not be an obstacle. To a certain extent, it is possible to regulate the presence of mammals in the urban environment. It is important to take notice of the presence of species and their environmental needs. Many problems can be prevented, when working from the idea: if a city is good for bats, hedgehogs or other mammals, it is good for people as well.

Contactgegevens:

ir. S.J. (Stefan) Vreugdenhil
Senior projectmedewerker

Zoogdierverseniging
Oude Kraan 8
6811 LJ Arnhem

☎ : 026-3705318

@ : stefan.vreugdenhil@zoogdierverseniging.nl

🌐 : www.zoogdierverseniging.nl

Stadsvogelconferentie 2009

Spreker: Kars Veling

Titel: Vlinders en libellen in de stad: meer dan vogelvoer

Samenvatting/abstract:

Mooie waterpartijen met geleidelijke oevers, kruidenrijke bermen en gevarieerd bosplantsoen met een ruigterand, het kan er wemelen van de insecten. Veel vogels hebben insecten als belangrijkste voedselbron en het stedelijk gebied kan zo thuis worden voor veel soorten dieren en planten. Door in het beheer van openbaar groen rekening te houden met vlinders en libellen kunnen veel soorten er goed leefgebied vinden. Dat betekent bijvoorbeeld dat niet te vaak en niet alles ineens gemaaid moet worden en dat bij aanleg en onderhoud gezorgd wordt voor een goede samenhang tussen de natuurlijke delen in de stad.

De Vlinderstichting is al meer dan 25 jaar actief voor behoud en herstel van vlinder- en libellenpopulaties in Nederland. Het stedelijk gebied is altijd belangrijk geweest. Niet alleen kan daar uitstekend leefgebied aanwezig zijn, maar het is ook de directe leefomgeving van heel veel mensen. Door in aanraking te komen met vlinders en libellen wordt het draagvlak voor beschermingsmaatregelen, ook buiten de stad, vergroot.

Beautiful watercourses with gradual shores or a herbal rich are home to many insects. Many birds have insects as the most important food source and the urban area can be the habitat for many species of animals and plants. Public green space can be a good habitat if butterflies and dragonflies are taken in account by the management. This means, for example, that in the construction and maintenance should provide a good relationship between the natural areas in the city.

The Vlinderstichting (butterfly Foundation) works for over 25 years on conservation and restoration of butterflies and dragonflies in the Netherlands. The urban area has always been important. Not only can cities be an excellent habitat, it is also the habitat of many people. Contact with butterflies and dragonflies supports conservation measures, including those outside the city.

Contactgegevens:

Kars Veling
Projectmedewerker

De Vlinderstichting / Dutch Butterfly Conservation
Mennonietenweg 10
Postbus 506
6700 AM Wageningen

☎ : (+31) 0317 467346
@ : kars.veling@vlinderstichting.nl
🌐 : www.vlinderstichting.nl

Stadsvogelconferentie 2009

Spreker: Robert Kwak

Titel: Stadsvogels uit balans ... ?

Samenvatting/abstract:

Hoe staan de vogels van de stedelijke omgeving er nu precies voor? Daarop geeft de eerste Stadsvogelbalans antwoord. Deze geeft inzicht in de populatieontwikkeling van ruim 40 vogelsoorten in de broedtijd en in de winter in de stad én in het buitengebied. Hierdoor wordt voor het eerst duidelijk hoe groot de verschillen zijn tussen de stad en haar omgeving. Het zijn harde en soms zorgelijke cijfers.

Reden te meer om een appèl te doen op iedereen om ook de vogels in de stedelijke omgeving alle ruimte te geven. Een overzicht van maatregelen ontbrak tot nu toe. Het handboek 'STADSVOGELS. Bouwen. Beleven. Beschermen.' geeft voor het eerst een overzicht van vogels in de stad en de maatregelen die voor deze soorten genomen kunnen worden. Al deze maatregelen zullen bijdragen aan steden en dorpen die aantrekkelijk zijn voor vogels én mensen. Want vogels staan immers symbool voor de kwaliteit van onze eigen leefomgeving.

This year Birdlife Netherlands launched the first State of the urban birds. It describes the population changes of over 40 species of birds in breeding season and in winter, in the city as well as in the rest of the country. The differences between the city and its surroundings are clear for the first time. These are hard, and sometimes disturbing figures.

All the more reason to make an appeal to everyone to birds in the urban environment, all of the space. An overview of conservation measures was missing until now. The book STADSVOGELS (urban birds) holds a list of conservation measures for birds in the urban environment. All these measures will contribute to towns and villages that are attractive to birds and humans. Since birds are a symbol of the quality of our own environment.

Contactgegevens:

Drs. Robert Kwak
Programmacoördinator Stedelijke milieus

Vogelbescherming Nederland
Boulevard 12
3707 BM Zeist

☎ : 030 6937768

@ : r.kwak@vogelbescherming.nl

🌐 : www.vogelbescherming.nl

Stadsvogelconferentie 2009

Deelnemers Stadsvogelprijs 2009 / Contestants urban bird prize 2009

<i>Gemeente</i>	<i>Project</i>
1. Amsterdam – oud zuid	<i>Floatlands & voorzetoever</i>
2. Amsterdam	<i>Natuureiland</i>
3. Breda	<i>Inventarisatie stadsvogels 2005 - 2008</i>
4. Den Haag	<i>Wie de huismus niet eert, is de ooievaar niet weerd</i>
5. Halderberge	<i>Eerste huiszwaluwtil in Brabant</i>
6. Hellevoetsluis	<i>Broedvogelonderzoek Hellevoetsluis</i>
7. Leiden	<i>Stadsvogelcampagne Leiden e.o.</i>
8. Lelystad	<i>Lelystad vogelstad</i>
9. Middelburg	<i>Stadsvogelproject 2007- 2009</i>
10. Pijnacker-nootdorp	<i>Oeverzwaluwwand rietlanden</i>
11. Skarsterlân [Joure]	<i>Wyldehaorne 3</i>
12. Soest	<i>Ook vogels moeten wonen</i>
13. Utrecht	<i>Utrecht vogelvriendelijk</i>
14. Terneuzen	<i>Stadsvogelprijs 2009</i>
15. Vught	<i>Breng de natuur in de achtertuin</i>
16. Westerveld	<i>Duurzame ontwikkeling landschap Dwingeloo</i>

Stadsvogelconferentie 2009

Vogelbescherming Nederland

Boulevard 12
3707 BM Zeist

Postbus 925
3700 AX Zeist

030- 693 77 99